

9. funkční období

61

Návrh senátního návrhu zákona senátora Zdeňka Škromacha a dalších senátorů o změně některých zákonů souvisejících s výplatou sociálních dávek

2013

Parlament České republiky

Senát

9. funkční období

2013

N á v r h

senátního návrhu zákona,

senátorů Zdeňka Škromacha, Milady Emmerové, Dagmar Terelmešové, Jana Žaloudíka, Boženy Sekaninové, Evy Richtrové, Miloše Janečka, Pavla Lebedy, Radka Sušila, Miroslava Antla, Aleny Gajdůškové, Marty Bayerové, Václava Homolky, Aleny Dernerové, Libora Michálka, Petra Gawlase, Jozefa Regece, Elišky Wagnerové, Petra Víchy, Jaromíra Jermáře, Miroslava Nenutila, Ivo Bárka, Jiřího Lajtocha, Jana Hajdy, Martina Tesaříka, Pavla Trpáka, Petra Guziany, Dagmar Zvěřinové, Evy Sykové, Hassana Meziana, Karla Korytáře, Jaroslava Sykáčka, Jiřího Bise, Miloše Malého, Zdeňka Besty, Vladimíra Plačka, Antonína Maštaliře, Jana Veleby a Tomio Okamury,

o změně některých zákonů souvisejících s výplatou sociálních dávek

Z Á K O N

ze dne2013,

o změně některých zákonů souvisejících s výplatou sociálních dávek

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o státní sociální podpoře

Čl. I

V § 57 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 132/1997 Sb., se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.“

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi

Čl. II

V § 43 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb. a zákona č. 366/2011 Sb., se za odstavec 6 doplňuje nový odstavec 7, který zní:

„(7) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o sociálních službách

Čl. III

V § 18 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., se za odstavec 6 doplňuje nový odstavec 7, který zní:

„(7) Příspěvek se považuje za vyplacený dnem, kdy jej obdrží příjemce příspěvku nebo zvláštní příjemce příspěvku.“

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů

Čl. IV

V § 19 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, odstavec 5 zní:

„(5) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo jiný příjemce dávky podle § 20 odst. 2 anebo zvláštní příjemce dávky.“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Čl. V

V § 47t zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 401/2012 Sb. a zákona č. 505/2012 Sb., se za odstavec 5 doplňuje nový odstavec 6, který zní:

„(6) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o zaměstnanosti

Čl. VI

V § 53 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 401/2012 Sb. a zákona č. 505/2012 Sb., se za odstavec 3 doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„(4) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky.“.

ČÁST SEDMÁ

Účinnost

Čl. VII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2014.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění hlavních principů návrhu zákona

Platná právní úprava v zásadě nestanoví okamžik, kterým se sociální dávka, poskytovaná orgánem veřejné moci, považuje za vyplacenou. Jedinou výjimkou je zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, který v § 19 odst. 5 výslovně stanoví, že dávka se považuje za vyplacenou dnem odepsání příslušné částky z účtu Úřadu práce České republiky.

Doba mezi odepsáním příslušné peněžitě částky z účtu Úřadu práce České republiky a okamžikem přijetí dávky příjemcem (ať připsáním této částky na jeho účet nebo výplatou dávky v hotovosti) však může zahrnovat i několik dnů. To dokládá stávající praxe, kdy dochází opakovaně ke zpoždění výplaty dávek ze strany Úřadu práce České republiky, který vždy tvrdí, že dávky vyplatil, avšak příjemci dávek je přesto dostávají se zpožděním.

Předloženým návrhem zákona se proto navrhuje, aby se sociální dávky považovaly za vyplacené teprve okamžikem, kdy je obdržel jejich příjemce, popř. zvláštní příjemce či jiná osoba oprávněná k přijetí dávky.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy a s právem Evropské unie

Navržená úprava je v souladu s ústavním pořádkem. Směřuje k posílení vymahatelnosti ústavně zaručených sociálních práv podle hlavy čtvrté Listiny základních práv a svobod, a to práva na občanů na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci a při ztrátě živitele (čl. 309 odst. 1), práva každého na pomoc v hmotné nouzi nezbytnou pro zajištění základních životních podmínek (čl. 30 odst. 2), práva rodičů pečujících o děti na pomoc státu (čl. 32 odst. 5). Jen skutečnou a včasnou výplatou sociálních dávek jsou tato práva naplněna. Navržená právní úprava současně přispěje u příjemců dávek k posílení právní jistoty, která je jedním z principů demokratického právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR).

Návrh zákona není v rozporu ani s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána.

Právo Evropské unie neupravuje otázky, které jsou předmětem předloženého návrhu.

Předpokládaný finanční dopad na státní rozpočet a na rozpočty krajů a obcí

Dopady návrhu zákona na státní rozpočet jsou zanedbatelné, spočívají pouze v nastavení parametrů systému výplaty sociálních dávek na Úřadu práce ČR tak, aby se dávka dostala k příjemci skutečně v zákonné lhůtě. Návrh zákona nemá dopady na rozpočty krajů a obcí.

Zvláštní část

K části první (čl. I)

Do § 57 zákona o státní sociální podpoře se doplňuje ustanovení, podle něhož se dávka považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.

K části druhé (čl. II)

Do § 43 zákona o pomoci v hmotné nouzi se doplňuje ustanovení, podle něhož se dávka považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.

K části třetí (čl. III)

Do § 18 zákona o sociálních službách se doplňuje ustanovení, podle něhož se příspěvek na péči považuje za vyplacený dnem, kdy jej obdrží příjemce příspěvku nebo zvláštní příjemce příspěvku.

K části čtvrté (čl. IV)

V § 19 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů se dosavadní ustanovení odst. 5, podle něhož se dávka považuje za vyplacenou dnem odepsání příslušné částky z účtu Úřadu práce České republiky, mění tak, že dávka se bude považovat za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo jiný příjemce dávky podle § 20 odst. 2 tohoto zákona anebo zvláštní příjemce dávky.

K části páté (čl. V)

Do § 47t zákona o sociálně-právní ochraně dětí se doplňuje ustanovení, podle něhož se dávka považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.

K části šesté (čl. VI)

Do § 53 zákona o zaměstnanosti se doplňuje ustanovení, podle něhož se dávka považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky.

K části sedmé (čl. VII)

Účinnost zákona se navrhuje k 1. lednu 2014.

V Praze dne 5. března 2013

Zdeněk Škromach v.r.
Milada Emmerová v.r.
Dagmar Terelmešová v.r.
Jan Žaloudík v.r.
Božena Sekaninová v.r.

Miroslav Nenutil v.r.
Ivo Bárek v.r.
Jiří Lajtoch v.r.
Jan Hajda v.r.
Martin Tesařík v.r.

Eva Richterová v.r.
Miloš Janeček v.r.
Pavel Lebeda v.r.
Radek Sušil v.r.
Miroslav Antl v.r.
Alena Gajdůšková v.r.
Marta Bayerová v.r.
Václav Homolka v.r.
Alena Dernerová v.r.
Libor Michálek v.r.
Petr Gawlas v.r.
Jozef Regec v.r.
Eliška Wagnerová v.r.
Petr Vícha v.r.
Jaromír Jermář v.r.

Pavel Trpák v.r.
Petr Guziana v.r.
Dagmar Zvěřinová v.r.
Eva Syková v.r.
Hasaan Mezian v.r.
Karel Korytář v.r.
Jaroslav Sykáček v.r.
Jiří Bis v.r.
Miloš Malý v.r.
Zdeněk Besta v.r.
Vladimír Plaček v.r.
Antonín Maštalíř v.r.
Jan Veleba v.r.
Tomio Okamura v.r.

Platné znění částí novelizovaných zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Zákon o státní sociální podpoře

Díl třetí
Výplata dávek

§ 57

(1) Dávky uvedené v § 2 písm. a) bodech 1 a 2, § 2 písm. b) bodu 1 se vyplácejí měsíčně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náležely, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci. Nedosahuje-li dávka částky 100 Kč měsíčně, vyplácí se po uplynutí kalendářního čtvrtletí, za které dávka náležela, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto kalendářním čtvrtletí. Krajská pobočka Úřadu práce se může dohodnout s příjemcem dávky, že bude dávku, která nedosahuje částky 100 Kč měsíčně, vyplácet za delší období, než je uvedeno v předchozí větě; sjednané delší období nesmí přesáhnout dobu jednoho roku a dávka se v takovém případě vyplatí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto období.

(2) Dávky uvedené v § 2 písm. a) bodu 3, a § 2 písm. b) bodu 2 se vyplácejí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla dávka přiznána.

(3) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.

(4) Výše dávky se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Zákon o pomoci v hmotné nouzi

§ 43 Výplata dávek

(1) Příspěvek na živobytí se vyplácí v kalendářním měsíci, na který náleží, v měsíčních lhůtách určených plátcem příspěvku. Je-li zřejmé, že příjemce nedokáže s větší částkou finančních prostředků hospodařit, lze příspěvek na živobytí poskytovat týdně nebo denně.

(2) Doplatek na bydlení se vyplácí v kalendářním měsíci, za který náleží, v měsíčních lhůtách určených plátcem doplatku. Se souhlasem příjemce může být doplatek na bydlení, nepřesahuje-li jeho výše 100 Kč, vyplacen najednou po uplynutí delšího, nejdéle však ročního období.

(3) Mimořádná okamžitá pomoc se vyplácí bezodkladně.

(4) Dávka se vyplácí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů⁶⁵⁾ (dále jen „karta“), a to převodem na platební účet určený žadatelem, v hotovosti, využitím platební funkce karty, prostřednictvím poukázky na hmotnou pomoc v zařízení poskytujícím sociální služby, prostřednictvím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě nebo poukázky na přímý odběr zboží ve stanovené hodnotě nebo přímou úhradou částek, k jejichž úhradě je příjemce nebo osoba společně posuzovaná v hmotné nouzi zavázána.

(5) Způsob výplaty určuje plátcé dávky tak, že bere v úvahu schopnosti a možnosti osoby v hmotné nouzi s dávkou v hmotné nouzi hospodařit a využít dávku k účelu, ke kterému je určena. Způsob výplaty

a) příspěvku na živobytí může určit plátcé dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím platební funkce karty nebo poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě,

b) mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 3 může určit plátcé dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím platební funkce karty nebo využitím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě,

c) mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 5 určí plátcé dávky jako způsob výplaty využitím platební funkce karty, využitím přímé úhrady výdaje nebo nákladu, který je důvodem pro přiznání mimořádné okamžité pomoci, nebo využitím poukázky na přímý odběr zboží ve stanovené hodnotě; hotovostní způsob výplaty prostřednictvím karty může u mimořádné okamžité pomoci přiznané z důvodu uvedeného v § 2 odst. 5 určit plátcé dávky pouze v případě, nelze-li využít těchto způsobů výplaty, nebo pokud plátcé dávky dospěje v odůvodněném případě k závěru, že je důvodné poskytnutí dávky tímto způsobem.

(6) Dojde-li v době, ve které je vyplácen příspěvek na živobytí, ke změně místa, kde je příjemce dávky hlášen k pobytu, zastaví plátcé dávky, který byl před touto změnou k výplatě dávky příslušný, výplatu dávky, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž se o změně pobytu příjemce dozvěděl. Plátcé dávky uvedený ve větě první předá orgánu pomoci v hmotné nouzi příslušnému podle místa pobytu příjemce kopie podkladů, na jejichž základě byla dávka přiznána. Plátcé dávky vyplácí dávku od měsíční splátky následující po měsíci, v němž byla výplata dávky zastavena.

(7) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.

Zákon o sociálních službách

HLAVA V
Výplata příspěvku

§ 18
Způsob výplaty příspěvku

- (1) Příspěvek se vyplácí měsíčně, a to v kalendářním měsíci, za který náleží.
- (2) Příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodnutí o příspěvku.
- (3) Příspěvek se vyplácí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů⁵³), a to využitím platební funkce karty nebo převodem na platební účet určený příjemcem příspěvku anebo v hotovosti. Požádá-li příjemce příspěvku o změnu způsobu výplaty příspěvku, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla taková žádost doručena.
- (4) Výši úhrady potřebné pomoci poskytnuté v kalendářním měsíci je poskytovatel sociálních služeb, který poskytuje sociální služby na základě oprávnění k jejich poskytování podle § 78 odst. 1, povinen příjemci příspěvku písemně vyúčtovat nejpozději do 15 kalendářních dnů po uplynutí kalendářního měsíce, v němž byla pomoc poskytnuta.
- (5) Podle odstavců 3 a 4 se nepostupuje, jde-li o výplatu příspěvku z důvodu přechodu nároku na jeho výplatu podle § 16, a je-li příspěvek vyplácen do ciziny; v těchto případech způsob výplaty určí plátce příspěvku, a to buď v hotovosti, nebo poukazem na platební účet.
- (6) Dojde-li v době, ve které je příspěvek vyplácen, ke změně místa trvalého nebo hlášeného pobytu oprávněné osoby, zastaví krajská pobočka Úřadu práce, která byla před touto změnou k výplatě příspěvku příslušná, výplatu příspěvku, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž se o změně trvalého nebo hlášeného pobytu oprávněné osoby dozvěděla. Krajská pobočka Úřadu práce uvedená ve větě první předá krajské pobočce Úřadu práce příslušné podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu oprávněné osoby podklady, na jejichž základě byl příspěvek přiznán. Příslušná krajská pobočka Úřadu práce vyplácí příspěvek od měsíční splátky následující po kalendářním měsíci, v němž byla výplata příspěvku zastavena.

(7) Příspěvek se považuje za vyplacený dnem, kdy jej obdrží příjemce příspěvku nebo zvláštní příjemce příspěvku.

**Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
a o změně souvisejících zákonů**

Díl 2

Výplata dávek

§ 19

Způsob výplaty dávek

(1) Příspěvek na mobilitu se vyplácí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který náleží.

(2) Příspěvek na zvláštní pomůcku se vyplatí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž rozhodnutí o jeho přiznání nabylo právní moci.

(3) Dávky se vyplácejí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů¹²⁾, a to převodem na platební účet určený příjemcem dávky nebo v hotovosti anebo využitím platební funkce karty sociálních systémů, a to podle rozhodnutí žadatele o dávku. Způsob výplaty určuje příjemce dávky.

(4) Dávky se do ciziny nevyplácejí.

~~(5) Dávka se považuje za vyplacenou dnem odepsání příslušné částky z účtu Úřadu práce České republiky.~~

(5) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo jiný příjemce dávky podle § 20 odst. 2 anebo zvláštní příjemce dávky.

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

§ 47t

Způsob výplaty dávek pěstounské péče

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna se vyplácejí měsíčně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za které náležely, nejpozději však do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci.

(2) Příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek na zakoupení motorového vozidla se vyplatí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla dávka přiznána.

(3) Dávky pěstounské péče vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o dávkách.

(4) Dávky pěstounské péče se vyplácejí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů, a to převodem na platební účet určený příjemcem, v hotovosti, nebo využitím platební funkce karty sociálních systémů. Do dne vydání karty sociálních systémů se dávky pěstounské péče vyplácí v české měně, a to převodem na platební účet určený příjemcem dávky nebo v hotovosti. Způsob výplaty určuje příjemce dávky. Oprávněná osoba je povinna v žádosti uvést, kterým z uvedených způsobů jí má být dávka vyplácena. Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty dávky od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o změnu výplaty doručena.

(5) Dávky pěstounské péče se do ciziny nevyplácejí.

(6) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky nebo zvláštní příjemce dávky.

Zákon o zaměstnanosti

§ 53

(1) Podpora v nezaměstnanosti, podpora při rekvalifikaci a kompenzace podle § 44b se vyplácí v české měně prostřednictvím karty sociálních systémů⁸³⁾, a to převodem na platební účet určený uchazečem o zaměstnání, v hotovosti nebo využitím platební funkce karty sociálních systémů. Do dne vydání karty sociálních systémů se tyto dávky vyplácí v české měně, a to převodem na platební účet určený uchazečem o zaměstnání nebo v hotovosti. Způsob výplaty určuje příjemce dávky.

(2) Podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci jsou splatné po nabytí právní moci rozhodnutí o jejich přiznání pozadu za měsíční období, a to nejpozději v následujícím kalendářním měsíci. V odůvodněných případech mohou být vyplaceny zálohově a při další splátce zúčtovány.

(3) Jsou-li splněny podmínky pro poskytování podpory v nezaměstnanosti nebo podpory při rekvalifikaci jen po část kalendářního měsíce, náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci v poměrné výši odpovídající počtu kalendářních dnů, kdy tyto podmínky byly splněny. Výsledná částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

(4) Dávka se považuje za vyplacenou dnem, kdy ji obdrží příjemce dávky.